

Noty o autorach

Małgorzata Baranowska – poetka, krytyk i historyk literatury. Autorka m.in. takich książek, jak *Pamiętnik mistyczny*, *Surrealna wyobraźnia i poezja*, *To jest wasze życie*, Warszawa. *Miesiące, lata wieki* oraz wielu artykułów z zakresu wyobraźni symbolicznej i kultury masowej, dwóch tomów wierszy *Miasto*, *Zamek w Pirenejach*. Ogłasza w „*Twórczości*” *Prywatną historię poezji*.

Krystyna Bartol – filolog klasyczny, hellenista, profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; interesuje się poezją grecką różnych okresów, zwłaszcza jej aspektami wykonawczymi; autorka licznych prac teoretycznych i interpretacyjnych z tej dziedziny, m. in. monografii *Greek Elegy and Iambus. Studies in Ancient Literary Sources* (1993), książki: *Studia teoretyczno- i historyczno-literackie nad dialogiem pseudo-Plutarcha „O muzyce”* (1995) oraz pierwszego całościowego przekładu na język polski dialogu pseudo-Plutarcha *O muzyce* (1992). Jej autorstwa jest też tom I (*Jakub i elegia*) dwutomowej publikacji *Liryka grecka. Wybór tekstów i komentarz* pod red. Jerzego Danielewicz (t. II *Melika* w opr. J. D.). Obecnie pracuje nad komentowanym przekładem wybranych pism Filodemosza oraz *Mędrców przy uczcie Atenajosa*. Uczestniczy jako współautor w przygotowaniu akademickiego podręcznika historii literatury greckiej.

Zbigniew Benedyktowicz – antropolog kultury, redaktor naczelny miesięcznika „*Konteksty. Polska Sztuka Ludowa*”. Członek redakcji „*Kwartalnika Filmowego*”. Kierownik Zakładu Antropologii Kultury, Filmu i Sztuki Audiowizualnej. Autor prac z zakresu wyobraźni symbolicznej i antropologii współczesnej. Współautor książki *Dom w tradycji ludowej* (1993). Autor pracy *Portrety obcych* (2000).

Antonina Bereza – absolwentka etnologii na UW; studentka ISNS, UW.

Giovanni Cerri – ur. w 1940 r. w Rzymie, profesor zwyczajny literatury greckiej na Wydziale Literatury i Filozofii Istituto Universitario Orientale w Neapolu. Do tematów, na których koncentrował się w dotychczasowej pracy badawczej należą: związek między oralnością a pismem w kompozycji i rozprzestrzenianiu tekstów poetyckich w epoce archaicznej i klasycznej; epos homerycki; słownictwo polityczne w liryce i tragedii; teorie antyczne na temat natury i celów opowiadania historycznego i biograficznego; mechanizmy narracyjno-ekspresywne, za pomocą których mit jest ustawicznie aktualizowany jako paradygmat sytuacji indywidualnych i społecznych; rytuały, ideologia i kultura dionizyjska; technika dramatyczna tragedii attyckiej V w. p.n.e.; myśl platońska ze szczególnym uwzględnieniem teorii komunikacji i poetyki; filozofia i poezja Ksenofanasa z Kolofonu i Parmenidesa z Elei.

Inicjator, koordynator i redaktor prac zbiorowych, organizator międzynarodowych konferencji naukowych. W wydawnictwie Argo (Lecce) kieruje serią „*Il vello d'oro*”, w której publikowane są teksty greckie i łacińskie oraz studia o świecie antycz-

nym. Członek Komitetu Naukowego periodyku „*Ouaderni Urbinati di Cultura Classica*”, (od 1995 r). Członek Komitetu Wydawniczego periodyku „*Mediterraneo Antico: Economie Societa Culture*”. Ostatnio został mianowany redaktorem naczelnym periodyku „*Annali dell'Istituto Universitario Orientale*” (Sezione filologico-letteraria), w którego Komitecie Redakcyjnym pracował od momentu jego założenia (1979).

Najważniejsze publikacje: *Il linguaggio politico nel Prometeo di Eschilo. Saggio di semantica*, Roma 1975; *Legislazione orale e tragedia greca. Studi sull'Antigone di Sofocle e sulle Supplici di Euripide*, Napoli 1979; *Storia e biografia nel pensiero antico*, Roma-Bari 1983 (wspólnie z B. Gentilim); *Platone sociologo della comunicazione*, Milano 1991, wydanie rozszerzone i uaktualnione: Lecce 1996; *Parmenide di Elea, Poema sulla natura, Introduzione, testo, traduzione e note di G. Cerri*, Milano 1999. Jest także autorem literackiego przekładu i wstępu do *Iliady*. *Omam, Iliade*, Milano 1986. Przekład ten został wyróżniony pierwszą nagrodą XXVI edycji konkursu „*Citta di Monselice*”.

Barbara Czarniawska – kieruje Katedrą Studiów Zarządzania w Instytucie Badań na Wydziale Ekonomii i Prawa Handlowego na Uniwersytecie w Geteborgu. Jest mianowanym profesorem Europejskiego Instytutu Zaawansowanych Studiów Zarządzania w Brukseli, członkiem Szwedzkiej Królewskiej Akademii Nauk oraz Szwedzkiej Królewskiej Akademii Techniki. W badaniach zajmuje się głównie procesami kontroli w złożonych organizacjach, a ostatnio koncentruje się na zagadnieniach zarządzania wielkimi miastami. Metodologiczne ujęcie jakie uprawia w swoich badaniach polega na łączeniu teorii instytucji z podejściem narratywistycznym. Opublikowała wiele prac dotyczących zagadnień biznesu i administracji publicznej w języku polskim, szwedzkim, włoskim i angielskim. Ostatnie publikacje m. in. to: *Narrating the Organization: Dramas of Institutional Identity* (University of Chicago Press, 1997), *A Narrative Approach to Organization Studies* (Sage, 1998), *Writing Management* (Oxford University Press, 1999), *A City Reframed* (Harwood, 2000). Wydała również *Good Novels, Better Management* (z Pierre Guillet de Monthoux, Harwood, 1994), *Translating Organizational Change* (z Guje Sevón, de Gruyter 1996) oraz *Organizing Metropolitan Space and Discourse* (z Rolf Solli, 2001). Publikowała artykuły w: *Accounting, Organizations and Society*; *Accounting, Management and Information Technologies*; *Consultation*; *International Studies of Management & Organization*; *Journal of Management Studies*; *Management Communication*; *Management Learning*; *Organization*; *Organization Studies*; *Scandinavian Journal of Management Studies* i *Studies in Cultures, Organizations and Societies*.

Mathieu Deflem – profesor socjologii na Purdue University. Autor około 40 publikacji poświęconych socjologii prawa i kontroli społecznej (w tym prac na temat organizacji i działania instytucji policyjnych), a także historii socjologii i antropologii.

Jacek Dziekan – absolwent polonistyki KUL, redaktor tygodnika lokalnego w Dębicy. Publikował w „*Kontekstach*”, jeden z autorów książki *Ojczyzny słowa*.

Isabella Dzienisiewicz – ukończyła etnografię (Uniwersytet Warszawski). Jest w trakcie pisania pracy magisterskiej. Posiada także dyplom technika księgarza. Obecnie z powodu braku możliwości znalezienia pracy w zawodzie pracuje jako menadżer biura w kancelarii prawniczej. Interesuje się antropologią kultury współczesnej.

Jan Gondowicz – krytyk, wydawca, współpracownik „Tygodnika Powszechnego”; wydał m. in. *Marmur* Josifa Brodskiego, *Słownik komunalów* Gustawa Flauberta, *Zoologię fantastyczną uzupełnioną*. Mieszka w Warszawie.

Tomasz Grygiel – doktor, absolwent UW, laureat Nagrody im. Prof. dr. Władysława Tatarkiewicza, pracownik naukowy Instytutu Sztuki PAN. Prowadzi badania nad recepcją sztuki włoskiej w światowym dziedzictwie, teorią i filozofią sztuki. Autor licznych prac drukowanych w kraju i zagranicą.

Teresa Grzybkowska – profesor, bada sztukę polską i gdańską w kontekście sztuki europejskiej i tradycji antycznej. Temu zagadnieniu poświęciła kilka książek. m.in. *Mit Erosa w sztuce polskiej* (1993), *Artyści i patryjusz gdańscy* (1996), *Świat obrazów Jacka Malczewskiego* (1996); sesje *Mit Odysa w Gdańsku* (1998). Wystawy *Mitologia Jacka Malczewskiego* w Muzeum Czartoryskich w Krakowie (1996), *Aurea Porta Rzeczypospolitej* w Muzeum Narodowym w Gdańsku (1997). Założyła studia historii sztuki na Uniwersytecie Gdańskim w 1998, gdzie wykłada. Wiele podróżuje.

Aleksander Jackowski – antropolog kultury (studia: socjologia UW), autor wielu tekstów o współczesnej kulturze artystycznej, zwłaszcza ludowej. Krytyk sztuki. Organizator kilkudziesięciu wystaw sztuki ludowej i naiwnej w kraju i za granicą. Ostatnio wydał *Sztukę zwaną naiwną*, *Na skróty*, *Obrazy ludowe*. Redaktor „Kontekstów”.

Magdalena Jagiełło – ukończyła Katedrę Etnologii i Antropologii Kulturowej (UW). W 2000 r. uczęszczała na Uniwersytet Wiedeński w ramach programu stypendialnego Sokrates/Erasmus. Aktualnie studiuje podyplomowo w Centrum Studiów Latinoamerykańskich UW. Pasjonuje się kulturą i historią Meksyku. Planuje kontynuować specjalizację w tej dziedzinie.

Iwona Jędrzejewska – Absolwentka Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Od roku 1994 do 2001 mieszkała w Uppsali w Szwecji. Na Uppsala Universitet studiowała między innymi filologię szwedzką i lingwistykę. W Szwecji pracowała jako tłumacz tekstów naukowych. Po powrocie do Polski pracuje dla wydawnictwa JACEK SANTORSKI & CO. Przekład powieści Agnety Pleijel *Lord Nevermore* jest jej debiutem jako tłumacza literatury pięknej.

Ewa Klekot – ukończyła archeologię i etnografię na UW; adiunkt w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UW; zajmuje się kulturowymi uwarunkowaniami przekazu wizualnego oraz popularną recepcją sztuki.

Agnieszka Kula – ukończyła studia w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. Praca magisterska *Rewaloryzacja kulturowej przestrzeni miasta. Dzielnica El Raval i Muzeum Sztuki Współczesnej w Barcelonie* (promotor: prof. dr hab. Anna Zadrozńska, 2001). Publikowała w „Poznaj Świat” i „Gazecie Studeckiej”.

Michał Łuczewski – Student Kolegium Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych UW (Wydział Psychologii i Instytut Socjologii) oraz Collegium Invisibile (filozofia polityczna, historia idei). Obecnie zajmuje się zagadnieniami awansu społecznego, stereotypami społecznymi oraz związkami między nacjonalizmem a patriotyzmem. Publikował w „Kulturze i Społeczeństwie”, „Res Publice Nowej” i „Studiach Socjologicznych”.

Anna Malanowska – absolwentka polonistyki UW, studia doktoranckie w Instytucie Kultury Polskiej UW, pisze pracę doktorską poświęconą problematyce legend teatralnych.

Peter Martyn – doktor nauk humanistycznych, adiunkt zatrudniony w Instytucie Sztuki PAN i wykładowca, zajmuje się kwestiami związanymi z historią, strukturą przestrzenną, i socjologiczną oraz tożsamością miast. Przygotuje pracę habilitacyjną wokół problematyki wspólnych korzeni od czasów starożytnych w projektowaniu architektonicznym oraz układzie przestrzennym miast na obszarze obejmującym zachodnią Azję, subkontynenty europejski i indyjski oraz Północną Afrykę.

Aleksandra Melbechowska-Luty – historyk sztuki, studia na UW, doktorat z nauk humanistycznych (UW 1966). Specjalizacja: historyk sztuki polskiej XIX/XX w. Adiunkt w Instytucie Sztuki PAN (gdzie pracowała w latach 1955-1985), Pracownia Słownika Artystów Polskich. Autorka 35 artykułów i 7 książek, m. in. *Teofil Kwiatkowski* (monografia), Ossolineum, Wrocław 1966; *Widmo. Życie i twórczość Ludwika De Laveaux*, Wrocław 1988; *Posągi i ludzie. Antologia tekstów o rzeźbie polskiej XIX w.*, ISPAN, Warszawa 1993 (wspólnie z Piotrem Szubertem); *Mali mistrzowie polskiego pejzażu XIX w.*, Neriton, Warszawa 1997; *Nokturny. Widoki nocy w malarstwie polskim*, Arkady, Warszawa 1999; *Sztukmistrz. Twórczość artystyczna i myśl o sztuce Cypriana Norwida*, Neriton, Warszawa 2001.

Jacek Olędzki – etnolog, dr habilitowany, pracuje na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Autor tekstów do naszego pisma od 1959 r. Od kilkunastu lat łączy szczegółową i systematyczną pracę badawczą w Murzynowie koło Płocka z szerszą refleksją obejmującą inne części Polski oraz znane mu z autopsji miejsca w Europie, Azji i Afryce.

Zbigniew Osiński – teatrolog, profesor zwyczajny w Instytucie Kultury Polskiej na Wydziale Polonistyki UW, projektodawca oraz dyrektor artystyczny i naukowy Ośrodka Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego i Poszukiwań Teatralno-Kulturowych we Wrocławiu. Autor wielu książek i artykułów z zakresu historii i teorii teatru, edytor tekstów: Jerzego Grotowskiego, Mieczysława Limanowskiego, Juliusza Osterwy, Wacława Radulskiego, Konrada Swinarskiego. Najważniejsze książki: *Teatr Dionizosa*, *Romantyzm w polskim teatrze współczesnym*, Wydawnictwo Literackie 1972; *Grotowski i jego Laboratorium*, PIW, Warszawa 1980; *Grotowski wytycza trasy*, Pusty Obłok, Warszawa 1993; *Grotowski. Źródła, inspiracje, konteksty*, Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk 1998. Złożył w wydawnictwie słowo/obraz terytoria książkę *Pamięć Reduty*.

Andrzej Pieńkos – adiunkt w Instytucie Historii Sztuki UW. Wraz z żoną, Jolantą Chrzanowską-Pieńkos, opublikował *Słownik artystyczny Paryża i regionu Ile-de-France* (Warszawa 1996) i *Leksykon polskiej sztuki XX w.* (Poznań 1997). Prace z zakresu historii sztuki nowoczesnej (książka *Okropności sztuki*, Gdańsk 2000), krytyki artystycznej i eseistyki dotyczącej kultury publikował w licznych czasopismach.

Agneta Pleijel – bardzo znana i ceniona szwedzka poetka, dramaturg i powieściopisarka. Oprócz kilku tomów poezji: „*Änglar, dvärgar*” (1981, Anioły, karły), „*Ögon ur en dröm*” (1984, Oczy ze snu), wydała również powieści: „*Vindspejare*”

(1987, Kto zważa na wiatr), „*Hundstjärna*” (1989, Psia Gwiazda), „*Fungi*” (1993) i „*En vinter i Stockholm*” (1997, Pewnej zimy w Sztokholmie) oraz najnowszą, opublikowaną w roku 2000 *Lord Nevermore*. *Lord Nevermore* przetłumaczony został na wiele języków, min.: francuski, niemiecki, angielski, włoski, hiszpański. W Polsce powieść ukaże się w przekładzie Iwony Jędrzejewskiej nakładem Wydawnictwa Jacek Santorski & Co. jesienią tego roku.

Karolina Siemion – absolwentka etnologii (UW). Zajmuje się antropologią miasta i fotografią.

Sławomir Sikora – etnolog (studia UW). Sekretarz redakcji „Konteksty”. Zajmuje się antropologią fotografii i filmu.

Grzegorz Sokół – absolwent KEiAK UW. Oprócz zagadnień związanych z symboliką narodową w sztuce dewocyjnej interesuje się szeroko pojmowaną problematyką kształtowania tożsamości – narodowych, ponadnarodowych oraz osobistych, zwłaszcza z perspektywy indywidualnej, a także współczesną teorią nauk humanistycznych. Od stycznia 2002 doktorant na wydziale Etnologii Europejskiej na Uniwersytecie w Lund w Szwecji, w ramach interdyscyplinarnego projektu „Granice Europy”.

Lech Sokół – Dyrektor Instytutu Sztuki PAN, dr habilitowany, wykładowca Akademii Teatralnej w Warszawie, historyk dramatu i teatru, komparatysta. Autor publikacji o Witkacym, Strinbergu i Ibsenie, m. in. *Groteska w teatrze S. I. Witkiewicza* (1972), *August Strinberg* (1981), *Witkacy i Strinberg: dalecy i bliscy* (1995).

Anna Spissowa – absolwentka etnografii UJ, kustosz dyplomowany Muzeum Etnograficznego w Krakowie. Zainteresowania naukowe koncentrują się wokół zagadnień muzealnictwa, zwłaszcza skansenowskiego, kultury sepulkralnej, tradycyjnego zdobnictwa wnętrz, a szczególnie nowej estetyki mieszkańców wsi i w mieście.

Katarzyna Suchcicka – jako poetka debiutowała tomikiem *Nie powstrzymana mięsnem szybuj* nagrodzonym w konkursie „Pokolenie, które wstępuje” w roku 1986. Po debiucie wydała tomy poezji *Sycenie* w Wydawnictwie Kalambur (Wrocław 1987) i *Niebieska pończocha* w Wydawnictwie Literackim (Kraków 1993). Jest Laureatką Narodowego Konkursu Poetyckiego USA organizowanego przez Towarzystwo Poetyckie New Hampshire. Jej wiersze były publikowane w antologiach *Over the Rainbow*, Michigan 1990; *Dan River Anthology*, Maine 1990; *Ambers Aglow. An Anthology of Contemporary Polish Women's Poetry* Reginy Grol, Host Publications Austin, Texas 1996 oraz *Snuć miłość. Polska poezja miłosna od XIV wieku* Włodzimierza Boleckiego, Bertelsman, Warszawa 2000. Publikowała również wiersze, krytyki i eseje w polskich pismach literackich.

Ukończyła filologię polską na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1990 r. jest dziennikarką telewizyjną, autorką ponad 40 programów m.in. z serii *Skąd ta wrażliwość*, poświęconych literaturze i sztuce. Zrealizowała także filmy dokumentalne o tematyce literackiej: *Nowa Fala* oraz *Kościelscy i ich Nagroda*. Jest członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich oraz Związku Autorów i Kompozytorów ZAiKS. Obecnie, w związku z pobytem na placówce dyplomatycznej, zamieszkuje w Sztokholmie.

Tomasz Wit Szarszeń – student drugiego roku międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych (MISH). Interesuje się antropologią miasta i filmu. Fotografuje.

Jerzy Sławomir Wasilewski – etnolog, doktor habilitowany, pracuje w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. W latach 1971-80 był uczestnikiem corocznej ekspedycji IHKM PAN do Mongolii. Prowadził też penetrację etnograficzną innych krajów Azji. Autor książek: *Podróż do piekiel, rzecz o szamańskich misteriach*, Warszawa 1979, *Tabu a paradygmaty etnologii*, Warszawa 1989.

Summary of articles

Krystyna Bartol, *Read, Read Homer...*

Giovanni Cerri, *Odysseus – A Hero Who Tells His Own Story*

This text by an outstanding Italian classical philologist, an expert on Greek archaic literature, a translator of the *Iliad*, and a scholar whose scientific investigations combine purely literary studies with investigations concerning the philosophical reflections of Greek thinkers, is an extremely interesting proposal of a „centrifugal” approach to the text of the *Odyssey*. Cerri seeks a definition of the personal identity of Odysseus, the hero of Homer's poem, at the same time posing a question about the reasons for the vitality of the assorted images of this figure in the literary oeuvre of all epochs. While demonstrating the characterological multi-aspect nature of Odysseus, Cerri strives at capturing an element merging particular aspects of his personality, and ascribes fundamental relevance to an analysis of the hero's autobiographical discourse. In doing so, he proves that secondary narration, i. e. the tale about himself, presented by Odysseus at the court of the king of the Phaeacians, is – in anthropological dimension – a paradigmatic evocation of human cognition. Furthermore, he demonstrates that the introspective statement made by the main hero remains closely connected with the emergence of his self-awareness of this process, which seems to seal the personal identity of every person. Thus, albeit the autobiographical, retrospective discourse represents an already moulded personality, it allows it to come into being in an objective world. In this sense, Homer's narration, focused within the lens of the awareness (or rather, self-awareness) of the main hero, reveals – as if in the spirit of Berkeley's *esse est percipi* – the prominence of the word in shaping our images of the world.

Aleksandra Melbechowska-Luty, *Cywilizacja – Trans-Atlantyck. The Ocean, Ships and Havens of Norwid and Gombrowicz*

In 1958, Maria Dąbrowska wrote about a certain spiritual kinship between Cyprian Norwid and Witold Gombrowicz, two Polish writers a century apart. Both shared a similar stance, features, passions, thoughts, outstanding intellects, originality, innovativeness, uncommon personalities and a special bond; both disclosed a ruthless assessment of contemporary life, a critical attitude towards their surrounding and introduced into the intellectual life of the epoch his own vision of the world. Norwid was a precursor of new notions, reflections, concepts and theories of art (subsequently continued by the modernists), while Gombrowicz became the co-author of “self-aware” literature, thus preceding “negative experience” art. The biographies of the two men also contain experiences as